

22120057

International Baccalaureate®
Baccalauréat International
Bachillerato Internacional

CROATIAN A1 – HIGHER LEVEL – PAPER 1
CROATE A1 – NIVEAU SUPÉRIEUR – ÉPREUVE 1
CROATA A1 – NIVEL SUPERIOR – PRUEBA 1

Thursday 10 May 2012 (morning)

Jeudi 10 mai 2012 (matin)

Jueves 10 de mayo de 2012 (mañana)

2 hours / 2 heures / 2 horas

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a commentary on one passage only.
- The maximum mark for this examination paper is *[25 marks]*.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez un commentaire sur un seul des passages.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est *[25 points]*.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario sobre un solo fragmento.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es *[25 puntos]*.

Napišite sastavak potaknut **jednim** od navedenih tekstova:

1.

Svi mi znamo za Matoša. A što znamo o Matošu? Ono što nalazimo u serijskim priručnicima o našim odličnicima, u obvezatnim namješteničkim sastavcima što su kruhoborački pretočeni, ugrurani u uputne knjižice, u kakvom mrtvozorničkom prigodnom slovu ili proslavu, u novinarskim izletima nepoznatog u nepoznato o nepoznatom (kao što je već novinski red i rad); ili možda u zbirci tvarnih preostataka od tjelesnog opstanka pisca, u kakvoj radnoj sobi ili dvorani uspomena. Nema dvojbe (ponovimo!) nešto je od pisca u svemu tome. Samo, isto tako nema dvojbe: on je i toliko toga što vjerojatno ne ćemo nikada doznati, što ostaje kao pretpostavka, slutnja, *magnetizerska sugestija*. Od umjetnika jedino to i ostaje: radioaktivno zračenje riječi, mistična poistovjećenost nas i njega u onim točkama koje su djelatne, jer su nadživjele njega kao što će i nas. Tu smo mi pod nevidljivom nebnicom što je razastrta iznad prolaznih stvari, u samom tkivu neopipljivog reznja zbilje, u kojem se sudjeluje kad je riječ o riječi iza koje je čitav jedan svijet. Psihička antimaterija, imaterijalni spoj koji može tako snažno materijalizirati.

I tako smo na obodu kruga, neprestano u pokretu i uvijek jednako udaljeni od samog središta. Prije i poslije djela snop strjelastih pitanja, koja se ne razrješuju u pukim činjenicama... Uz to, gubi se granica između osobnosti i djelatnosti. Piščevo pisanje jest osobna djelatnost. On je on u dosjetki na granici prostote i u proročkom uvidu, u jeftinoj rečenici podlistka (kojom se hranio) i u savršenu stihu (kojim je nadživio sama sebe). Sjećajući se suprotstavljenih pojmova s početka prikazbe, možemo reći: Matoš je možda realist, a svakako je romantik; možda je simbolist, a svakako je dekadent; možda je nacionalist, a svakako je larpurlartist¹ – ili pak: posve obrnuto... Iznad svega je, možemo s jednakim pravom reći, pisac intelektualac. Djelo mu je intelektualističko. To je mnogo manje po erudiciji (koju je više pokazivao nego posjedovao – što čine i toliki ostali), a više po nekom dubinskom osjetilu pjesnika-prokletnika: srca sapetog umom (što bi se reklo polupascalovski²).

O Matošu će se stoga govoriti kao o našem tipičnom intelektualcu, nazubljenom našincu s razmeđa stoljeća: pismeniku malog priklještenog naroda, koji dobro zna što znači velika kultura svijeta, ali i neodoljivo osjeća što znače potrebe jedne već otpisane male kulture, koja se ipak ne da... Intencionalno, on će biti modernist; pragmatički – tradicionalist, te još mnogo toga; sve u dvoredima značajki koje obično ne idu zajedno – ukoliko prilike nisu neobične, a u nas je upravo to bio (kao što i jest) slučaj. Uzet u posebnom a ne općem smislu – Matoš je zbog toga i shvatljiv samo iz *naših* prilika i u cjelokupnosti *naših* odnosa: pravnopovijesnih, gospodarskih, jezičnih, obrazovnih i međuosobnih.

I kad sam se već odvažio posvetiti toliko pozornosti tvarnim podacima, pokušavam zamisliti što bih zapravo znao, kad bih doznao sve o piscu, njegovu djelu, prilikama; kada bih to *sve kao sve* mogao bilo komu prenijeti, i kad bi to sve kao sve bilo koga zanimalo...

Tomislav Ladan, *Magični trigram A.G.M.* (1970)

¹ larpurlartist [fr. *l'art pour l'art*, „umjetnost radi umjetnosti“]: sljedbenik zamisli da umjetnost postoji samo radi nje same, i nema nikakve druge svrhe

² Blaise Pascal, francuski filozof, matematičar i fizičar (1623–1662)

2.

TI KOJI SI SKLOPIO CVIJEĆU ZLATNE VLATI...

Ti koji si sklopio cvijeću zlatne vlati,
utišao žubor potoka u vlaču
i šumor grana
i boli onih što kroz dane pate,
5 smiluj se, siđi, i k meni se svrati!

Ti koji si sklopio cvijeću zlatne vlati,
utišao žubor potoka u vlaču,
da ptice sniju i da zvijezde gore,
u miru tihom spava sitna buba:
10 Smiluj se, dobri, i k meni se svrati
i svojom tihom, nevidljivom rukom
zaklopi vječno ove oči moje!

Djuro Sudeta, *Kućice u Dolu* (1926)
